

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Libertatibvs Ecclesiae Gallicanae

Charlas, Antoine

Leodii, 1684

Cap. III. An possint novæ leges Ecclesiae antequam acceptentur,
examinari.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38227

CAPUT III.

An possint novæ leges Ecclesiæ antequam acceptentur, examinari.

1. **Q**UOD Sanctissimus Pontifex Leo I. loco in præcedenti capite citato, docet, *quadam esse, quæ nulla ratione possint convelli*, ad fidem, & mores pertinet, ut scilicet quæ à summa veritate, & omnis veritatis fonte Deo Ecclesiæ revelata sunt circa Christianæ Religionis mysteria, vel mores secundum Divinam legem, & rectam rationem instituendos, stent semper immota nullique mutationi obnoxia; Quod autem subjicit: *Multa esse, quæ aut pro consideratione atatum, aut pro necessitate rerum oporteat temperari*, de disciplina est accipiendum. Cum enim disciplinæ Legibus is propositus sit scopus, ut fideles facilius, & efficacius in fide orthodoxa, & in probis moribus permaneant, & semper charismata meliora æmulentur; nec eadem ratione debeant, aut possint omnes omni tempore, aut in omni loco in illis officiis contineri; necesse est, ut Ecclesia, quemadmodum in superiori capite diximus, suas leges interdum mutet, mutatis personarum, & negotiorum circumstantiis, maximèque semper attendat, quid, quo tempore, quibusque personis utilius futurum sit.

2. Itaque cum cuipiam Regno, aut Provinciæ proponitur Lex, Superioris est, & circumspicere diligenter conditiones omnes, à quibus pendet ejus utilitas; nec ægrè ferre, si subditi propter aliqua incognita Legislatori, cujus notitia non potest ad singula quæque pertingere, damni plus allaturam legem, quam utilitatis, viderint, reverenter significent, ac remedium petant.

3. Canones Ecclesiæ, qui ad fidem, & mores spectant, infallibili Dei revelantis autoritate nituntur, ideòque obedientia eis quasi cæca debetur, quanquam nemo clarius videt quàm qui Deo assentiendum judicat, etsi rerum causas, rationesque minimè penetret: Leges autem, quæ in disciplina versantur; hominum, quod supra diximus, conditionibus

bus ut fructum optatum referant, aptandæ sunt, nec nisi rationabile obsequium desiderant.

4. Solemne est Ecclesiæ, ut in gubernandis fidelibus, Divinum regimen imitetur, nec solum attingat à fine usque ad finem fortiter, sed etiam disponat omnia suaviter. Itaque honoris Principibus debiti meminit, illorum jura servat illæsa, ordinem, & dignitatem Episcoporum veneratur, populorum studia, & usus attendit, omniaque ita ponderat ut confensum, & obedientiam potius obtineat, quam extorqueat, suadeat, quam præcipiat; amore alliciat, quam timore impellat: nec infirmitati solum parcat, sed interdum etiam malitiæ cedit in iis, quæ cum Religionis periculo non sunt conjuncta.

5. Verum lumen illud sancti Spiritus, quod summo Pontifici adest, cum explicanda sunt fidei mysteria, & tradendamorum præcepta non perpetuò illi hypocritarum fraudes, aulicorum adulationes, improborum mendacia detegit, non adversus ambitiosorum importunitatem, Magnatum preces, suspecta Officialium consilia, immotos servat. Quid si, quod tamen sine gravi fundamento suspicari nefas est, summus Pontifex aliquo ulciscendæ injuriæ, congregandarum divitiarum, augendæ familiæ, aliove pravo affectu impelleretur ad præcipiendum aliquid suæ potestatis limites transcendens, aut justitiæ repugnans? Nec enim altitudo, & sanctitas solii sanctum facit, & à peccato securum. Num, si quid hujusmodi contingeret ab exequendo mandato non liceret abstinere? Quod autem in mandatis singularibus, etiam in communibus legibus liceret, quamvis longè difficilius legibus desit justitia, quam præceptis particularibus.

6. Possunt igitur, dissimulantibus etiam summis Pontificibus, expendi novæ leges, antequam recipiantur, ut si quæ prodierint, quibus non sit necesse, vel etiam expediens parere, suspendatur executio, ac suspensionis causæ significantur, dummodo id cum bona fide, reverentia debita, & intentione sincera fiat.

7. Etenim generatim, ut lex aliqua ad sui observantiam adstringat, duo requiruntur ex parte legislatoris, scilicet intentio, & autoritas. Duo etiam ex parte subditorum, no-

titia, & facultas. Itaque si legis Conditor, aut omni careat autoritate, aut ejus potestas ad materiam legis non se extendat, vel ejus intentio certum tempus, certas personas, loca, vel negotia eximat ab onere; si subditi legem rescire, aut illam exequi non possint, parendi necessitate non tenebuntur. Quo circa examen aliquod requiritur.

8. Primò igitur videndum est an à legitimo superiore orta sit lex, nec venerandò, quod interdum præfert, nomini statim est concedendum. Quot enim in Gratiani Decreto v. g. deprehensi sunt Canones Conciliis, summis Pontificibus, aut aliis Autoribus adscripti, à quibus constat non fuisse conditos? Sunt etiam nonnulli, qui ab eorum mente, quorum nominibus insigniuntur, longissimè absunt, ut videre est in libris ad ejus emendationem scriptis. Canones augustò Apostolorum nomine celebres, non solum sanctissimorum illorum Ecclesiæ parentum factus non sunt, sed etiam nonnulla tradunt Ecclesiæ doctrinæ, ac usui adversa, ut in primo libro notavimus. Nunquid ergo sine ulla discussione fuerant excipiendi, aut agnitâ suppositione sine discrimine in usum inducendi?

9. Secundò dum legis Autor certus est, & constans legislatoris autoritas, potest ejus dubia esse intentio, vel etiam liquere quod lex omnia loca, omnes personas, omnia tempora non comprehendat: sic v. g. præceptum de consecrando pane azymo ad solam Ecclesiam Latinam, non autem ad Græcam pertinet. Sic præceptum Apostolicum de abstinendo à suffocato, & sanguine, ad tempus dumtaxat erat positum, & ut censet Baronius, pro quorundam tantum locorum Christianis, ad quos epistolam direxerant Apostoli.

10. Tertiò in Ecclesiastica Hierarchia, sicut in Cælesti illuminantur & perficiuntur à superioribus mediis, & à mediis infimi. Quamobrem Decreta Ecclesiastica primùm quidem Episcopis, ab istis deindè inferioribus Sacerdotibus, & à Sacerdotibus plebi sunt intimanda; adeò ut si alia via perferantur, in suspensionem meritò veniant, nec satis sit, ut fidelibus quoquo modo innotescant, nisi consueto more promulgentur, si nempe potuerit solitus ordo commodè servari.

11. Quartò cùm Ecclesiæ, sicut & Christi ejus sponsi, jugum suave sit, & onus leve, Christusque ipse illos reprehenderit, qui hominum humeris onera importabilia imponunt, quando lex impossibilis est, aut incommodum aliquod maximum secum trahit, præsertim à superiore ignoratum, non videtur fieri ei injuria, si non statim caput jugo supponatur. Usus antiquis moribus, præsertim non perversis, contrarii vix inducuntur sine scandalo, cujus causa vitandi summi Pontifices præcepta sua, aliunde justa, suspendi velle censentur; *Consultius duximus, inquit Cælestinus 3. cap. quod dilectio de consanguinit. & affinit. Observata consuetudini deferre, quam aliud in dissensionem, & scandalum populi statuere, ADHIBITA QUADAM NOVITATE.*

12. Eandem summis Pontificibus mentem tribuere convenit, quotiescunque injustum aliquid in lege, aut præcepto continetur. Alexander III. cap. *si quando de rescript. cam his verbis prodit; Patienter sustinebimus si non feceris quod nobis fuerit prava insinuatione suggestum.* Eam etiam indicat cap. *cum teneamus de præbend.*

C A P U T I V.

Utrum leges non acceptatæ obligent.

1. **D**E legibus injustis controversia non instituitur, cùm ex communi omnium Doctorum sententia non obligent, nec propriè leges sint; qua in re tamen distinguenda est injustitia, quæ sola Legislatoris inest intentioni, ab ea, quæ inhæret legi ipsi. Nihil enim vetat, quin statutum aliquod Reipublicæ sit necessarium, nedum utile, quamvis à prava legitimi superioris intentione proficiscatur, sed in eo, cum ferè nunquam eveniat, non est immorandum. Vitandè etiam scandali, & majoris mali causa, parendum est interdum legibus injustis, dum legi æternæ, aut naturali contrarii nihil præcipiant.

2. De justis est difficultas, & fortè non tam juris quàm facti. Qui enim leges ante acceptationem vim non habere

con-